

**Комунальний заклад «Вінницький ліцей № 21»**

Затверджено

Рішення педагогічної ради

від 27 серпня 2025 р.

Протокол №1

## **НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА**

### **Українська література. 8 клас**

до модельної навчальної програми «Українська література. 7-9 класи»  
для закладів загальної середньої освіти  
(автори Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»  
(наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 №883)

Зміст навчальної програми забезпечує підручник «Українська література: підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти / *О. Калинич, С. Дячок* // За редакцією проф. *Ю. Ковбасенка*. Тернопіль : Астон, 2025. 304 с. : іл.»

## ВСТУП

Українська література як навчальний предмет має особливе значення в системі шкільної освіти. Її специфіка визначається сутністю художньої літератури як виду мистецтва, образним відтворенням людського буття в усій складності та різноманітності його форм. Аналітико-синтетична робота у процесі вивчення художніх творів допомагає учням глибоко осягнути їх ідейно-художній зміст, виявити конкретно-історичне та загальнолюдське значення створеного письменником/письменницею, чітко засвоїти визначені теоретико-літературні поняття для цілісного сприймання твору, сприяє формуванню високих морально-етичних цінностей, розвитку естетичного смаку і пізнавальних інтересів школярів/школярок. Синтез мистецтва слова з літературознавством передбачає засвоєння школярами/школярками теоретико-літературних понять, чітко визначених у процесі читання, аналізу та інтерпретації художніх творів для їх цілісного сприймання.

Зміст і структуру програми розроблено з дотриманням дидактичних принципів наступності та перспективності в шкільному навчанні, відповідно до вікових особливостей, пізнавальних можливостей підлітків, а також із поступовим ускладненням навчального матеріалу, що сприятиме послідовному набуттю глибоких предметних знань і розвитку читацької та ключових компетентностей учнів/учениць 7–9 класів.

У контексті сучасних освітніх пріоритетів *мета навчання української літератури в 7–9 класах* – розвиток компетентних учнів-читачів та учениць-читачок, здатних до творчої самореалізації в сучасному цифровому суспільстві, виховання національно свідомих громадян України, формування патріотизму, гуманістичного світогляду, національних і загальнолюдських цінностей на прикладі високохудожніх надбань класичної та сучасної української літератури.

Відповідно до мети визначено *завдання навчання української літератури в 7–9 класах* – ознайомлення учнів/учениць із високохудожніми творами класичної та сучасної української літератури різних родів, жанрів, мистецьких напрямів і течій; розвиток художнього сприймання навколишнього світу; формування вмінь аналізувати та інтерпретувати художні твори з урахуванням їх жанрової специфіки, історичного, соціокультурного, мистецького контексту та світоглядної позиції письменника/письменниці; оволодіння теоретико-літературними поняттями для цілісного осмислення художніх творів; поглиблення вмінь самостійної дослідницької діяльності; розвиток творчих здібностей, усного й писемного мовлення; удосконалення навичок виразного читання; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду та естетичних смаків; підвищення рівня загальної культури учнів/учениць.

Змістове наповнення навчальної програми корелює із вимогами Державного стандарту базової середньої освіти щодо формування читацької як предметної, ключових компетентностей і наскрізних умінь учнів та учениць 7–9 класів.

Структура програми включає результативні, змістові та процесуальні складники.

Рубрика «*Очікувані результати*» розроблена згідно з чотирма групами вимог до обов’язкових результатів навчання учнів 7–9 класів, що індексовані в Державному стандарті базової середньої освіти щодо мовно-літературної освітньої галузі. У програмі очікувані результати навчання конкретизовано з чітким зазначенням індексу в послідовності:

- усна взаємодія (слухання);
- сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання текстів (читання);
- висловлювання думок, ставлень (говоріння);
- власна мовна творчість (письмо).

Змістовий складник – рубрика «*Пропонований зміст навчального предмета*» – це різножанрові художні твори для текстуального вивчення і позакласного читання. Їх добір зроблено з урахуванням художньої вартісності, ідейно-тематичної значущості, вікових особливостей естетичного сприймання підлітків, їхніх читацьких інтересів і пізнавальних можливостей.

У 8–9 класах вивчення української літератури ґрунтується на *хронологічно-стильовому принципі* з урахуванням *жанрово-родової специфіки*. Окрім того, у 8 класі на основі ідейно-тематичного співвідношення запропоновано розгляд класичних художніх творів у проєкції з творами сучасної літератури. Такі тематичні паралелі вмотивовано врахуванням дидактико-методичного принципу щодо пізнавальних і читацьких інтересів сучасних восьмикласників, які матимуть змогу прослідкувати художнє осягнення конкретної історичної доби та характерів її відомих представників у сучасних творах.

У програмі визначено *теоретико-літературні поняття* (позначка **ТЛ**), формування та поглиблення яких відбувається у процесі читання, аналізу та інтерпретації художніх творів. Програма забезпечує етапну наступність і безперервність цього процесу, актуалізацію здобутих у початковій школі, 5–6 класах та на уроках зарубіжних літератур окремих теоретико-літературних понять. У 7–9 класах обсяг відомостей із теорії літератури розширено. Відтак паралельно із повторенням здобутих на адаптаційному циклі навчання знань про літературознавчі поняття учні/учениці вивчатимуть і нові терміни, що пов'язані з розвитком національного літературного процесу (романтизм, реалізм, модернізм тощо).

Рубрика «*Мистецький контекст*» (позначка **МК**) має рекомендаційний характер. Запропоновано твори живопису, музики, скульптури, кіно тощо, що мають ідейно-тематичну спорідненість із виучуванням текстами української літератури або ж є їх інтерпретацією в інших видах мистецтва. Контекстний розгляд художніх творів сприятиме їх цілісному осмисленню учнями/ученицями.

До кожного тематичного розділу програми рекомендовано *види організації навчальної діяльності* різного рівня складності: репродуктивні, пізнавально-пошукові, дослідницькі та творчі. Цей процесуальний складник програми розроблено як рекомендаційний. Рубрика орієнтує на широке використання як традиційних, так і інноваційних методів, прийомів і форм опрацювання художніх творів і навчального матеріалу, урахування особливостей очного, змішаного та дистанційного навчання, методичного стилю вчителя/учительки, які мають широкі можливості для виявлення творчої ініціативи щодо ефективного досягнення очікуваних результатів навчання літератури.

*Навчання української літератури в 7–9 класах спрямовано* на вироблення в учнів/учениць усталеної потреби читання високохудожніх надбань класичної та сучасної української літератури, здатності до осмисленого сприйняття зображеного у творах, уміння висловлювати власну критичну думку про прочитане та застосовувати здобуті предметні знання й читацькі вміння для практичного розв'язання проблем.

У 8–9 класах вивчення української літератури ґрунтується на *хронологічно-стильовому принципі* з урахуванням *жанрово-родової специфіки*. Окрім того, у 8 класі на основі ідейно-тематичного співвідношення запропоновано розгляд класичних художніх творів у проєкції з творами сучасної літератури. Такі тематичні паралелі вмотивовано врахуванням дидактико-методичного принципу щодо пізнавальних і читацьких інтересів сучасних восьмикласників, які матимуть змогу прослідкувати художнє осягнення конкретної історичної доби та характерів її відомих представників у сучасних творах. Тому в програму 8 класу за хронологією введено тексти, що присвячені відповідній добі української історії та культури, як от: поезія Дмитра Креміня, Ліни Костенко, проза Івана Білика, Раїси Іванченко, Володимира Рутківського, Марії Морозенко, Олександра Гавроша та ін. Літературні паралелі між творами класичної й сучасної української літератури простежено й на жанрово-тематичному рівні, зокрема у вивченні Біблії та її мотивів у художній літературі, жанрів історичних пісень, балад, патріотичної та громадянської лірики. У змісті курсу української літератури для 8–9 класів передбачено ознайомлення зі знаковими творами кримськотатарської літератури як невід'ємної частини українського літературного процесу. Вивчення в єдності української і кримськотатарської літератури, а ширше – мистецьких контекстів обумовлено тим, що кримли, як і українці, є корінним етносом України. Нерозривно пов'язані історичні долі цих народів, а культури співіснували та взаємодоповнювалися упродовж століть.

| 1                | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 5        |
|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| Кількість годин* | Зміст навчального предмета                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Очікувані результати навчання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Види навчальної діяльності                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Примітки |
| <b>I семестр</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |
| 1 год.           | <p><b>Тема 1. ВСТУП.</b></p> <p><i>Оглядово.</i> Художній твір в історико-культурному контексті доби. Літературно-мистецькі епохи, основні напрями, течії та стилі в українській культурі.</p> <p><b>ТЛ:</b> стиль доби, мистецький метод, напрям, течія.</p> <p><b>МК:</b> стиль доби, мистецький метод, напрям, течія.</p>                                                                                                                                                                           | <p>Слухає навчальну інформацію про художній твір в історико-культурному контексті доби, літературно-мистецькі епохи, напрями, течії та стилі в українській культурі; <b>вичерпно відповідає</b> на запитання за змістом почутого повідомлення; <b>формулює</b> уточнювальні запитання щодо почутого навчального матеріалу для його розуміння, зокрема тлумачення теоретико-літературних понять; <b>робить</b> висновки на основі аналізу та інтерпретації прочитаних художніх творів; <b>висловлює</b> в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані новою навчальною інформацією та прочитаними художніми творами; <b>представляє</b> текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи і засоби візуалізації змісту; <b>виконує</b> різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування; <b>обстоює</b> власну позицію щодо порушеної проблеми, аналізуючи та узагальнюючи різні погляди та ідеї.</p> | <p>Асоціативна-хмаринка щодо художнього твору в історико-культурному контексті доби (слова-асоціації, характерні ознаки).</p> <p>Бесіда через проблемне запитання: «Як сформувати власний читацький смак?»</p> <p>Створення ментальної мапи або робота у форматі скетчноутингу</p> <p>«Літературно-мистецькі епохи, напрями, течії та стилі».</p>                                                                      |          |
| 4 год.           | <p><b>Тема 2. ПРАДАВНЯ УКРАЇНА В ДЗЕРКАЛІ ЛІТЕРАТУРИ.</b></p> <p><i>Оглядово.</i> <b>Культура й віра прадавніх українців.</b> Погляди прадавніх українців на світ і місце людини в ньому. Основні риси дохристиянських вірувань наших предків, відображені у фольклорі та літературі.</p> <p><b>Іван Білик:</b> творчість письменника – майстра історичної прози. Художня розповідь про похід Дар'явауша у Скіфію в оповіданні «Дарунки скіфів». Історичне підґрунтя твору. Причини зацікавленості</p> | <p><b>Свідомо</b> слухає навчальну інформацію про культуру й віру прадавніх українців; <b>відповідає</b> на запитання за змістом навчального матеріалу; <b>формулює</b> уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми; <b>переказує</b> художні твори докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах художнього тексту; <b>самостійно</b> створює конспект почутого, дає характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати; <b>визначає</b> тему, основну ідею, мотив, порушені в художніх творах проблеми; <b>аналізує</b> стильові, жанрові, естетичні та мовні особливості художніх творів; <b>виокремлює</b> в художніх творах важливі деталі, зокрема художні, пояснює їх роль; <b>обґрунтовує</b> власну позицію щодо особистісно та суспільно важливих питань,</p>                                                                                                                            | <p>Побудова стрічки часу (timeline).</p> <p>Ментальна мапа фольклорних жанрів та особливостей творів.</p> <p>Виразне читання художніх творів.</p> <p>Переказ прочитаного.</p> <p>Аналітико-синтетична робота з текстом (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, (проза), мотиву (поезія), особливостей композиції, сюжету (проза), жанру, художніх засобів, мистецький контекст).</p> <p>Перегляд документальних</p> |          |

| 1 | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 5 |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|   | <p>перського царя Скіфією. Картини життя і побуту персів і скіфів, їхні взаємини. Мудрість і поміркованість скіфів у протистоянні з багатотисячним військом. <b>ТЛ:</b> історичне оповідання (повторення та поглиблення).</p> <p><b>Дмитро Кремінь:</b> історична тема у творчості поета. «<b>А де ж те скіфське золото?</b>». Проблема історичної пам'яті, її актуальність. Образ давньої Скіфії у вірші. Особливості авторського стилю. <b>ТЛ:</b> риторичне запитання.</p> <p><b>МК: скульптура</b> – лапідарій «Скіфський стан» (Зорова могила, о. Хортиця), «Скіфські і половецькі баби» (м. Дніпро); <b>образотворче мистецтво</b> – А. Серебряков «Битва Греків зі Скіфами»; <b>ювелірне мистецтво</b> – «Золота пектораль» (IV ст. до н. е., курган «Товста могила»).</p> <p><b>Позакласне читання.</b></p> <p>Ліна Костенко «Скіфська одіссея». Валентин Чемерис «Ольвія», «Сини змієногої богині». Юрій Логвин «Останній камінь Гарпата». Артем Папакін «Діти Таргітая». <i>(на вибір)</i></p> | <p>порушених у художніх текстах; доречно <b>використовує</b> цитати з художніх текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань; <b>застосовує</b> різні види критичного читання художніх творів; <b>використовує</b> різні складники тексту (рубрикацію, заголовки тощо) для оптимізації роботи з текстовою інформацією; <b>сприймає</b> тексти художніх творів про прадавню Україну відповідно до особливостей національної культури та доби; <b>визначає</b> і коментує порушені в художніх творах проблеми; <b>інтегрує</b> інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо), у межах одного або кількох текстів у цифровому середовищі; <b>характеризує</b> взаємозумовленість елементів змісту (зокрема теоретико-літературні поняття), структури та мовного оформлення художніх творів різних стилів і жанрів, епох, зважаючи на культурно-історичний контекст, естетичний та ціннісний потенціал; <b>формулює</b> логічні та послідовні висновки на основі аналізу художніх творів про прадавню Україну; <b>використовує</b> для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел; <b>передає</b> художні тексти словесно та графічно, узагальнюючи, доповнюючи, інтерпретуючи, скорочуючи інформацію; <b>представляє</b> текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи і засоби візуалізації змісту; <b>створює</b> на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт; <b>зіставляє</b> власну думку, зафіксовану в письмовій формі, із думкою інших осіб; <b>обстоює</b> власну позицію щодо порушеної проблеми, аналізуючи та узагальнюючи різні погляди та ідеї; <b>виконує</b> різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування; <b>складає</b> та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів</p> | <p>фільмів проозначену історичну добу. Створення інтерактивної презентації про побут, життя персів і скіфів. Мистецька галерея давніх пам'яток скіфської культури. Діаграма Вена. Створення постерів-досліджень міфології та культури скіфів. Створення мапи походу Дар'явауша у Скіфію із зазначенням сюжетних подій. Створення інтерактивних тестових завдань до вивчених творів.</p> |   |

| 1      | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 5 |
|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм; <b>удосконалює</b> власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |   |
| 8 год. | <p><b>Тема 3. КИЇВСЬКА РУСЬ, ЇЇ КУЛЬТУРА ТА ПИСЬМЕНСТВО.</b></p> <p><i>Оглядово. Усний народний епос. Старини (билини).</i> Поставання й самоствердження Руської держави. Теми та мотиви старин (билин) різних циклів, художні особливості.</p> <p><b>«Старина про Ілля Муромця та Соловія».</b> Композиція і сюжет твору. Образ київського богатиря Іллі Муромця – оборонця рідної землі, його сила і мужність. Другорядні персонажі, їх характеристика. Мова і стильові особливості старини.</p> <p><b>ТЛ:</b> старина (билина), гіпербола (повторення та поглиблення), літота, постійний епітет (повторення та поглиблення).</p> <p><b>МК:</b> скульптура – пам'ятник «Ілля Муромець» (скульптор – А. Куц, м. Новгород-Сіверський, Сумська обл.), монумент Іллі Муромцю (скульптор – В. Журавль, м. Київ, парк «Муромець»), монумент Іллі Муромцю (скульптор – А. Стеценко, м. Чернігів, парк П'ятницької церкви); <b>кіно</b> – х/ф «Сторожова застава» (режисер – Ю. Ковальов).</p> <p><i>Оглядово. Своєрідність давнього українського письменства.</i> Періоди розвитку давньої літератури, її світоглядні, естетичні, мовні особливості. Письменство</p> | <p>Свідомо <b>слухає</b> навчальну інформацію про добу Київської Русі, її культуру, письменство; художні твори та навчальний матеріал про їх авторів/авторок; <b>відповідає</b> на запитання за змістом навчального матеріалу; <b>формулює</b> уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми; <b>переказує</b> художні твори докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах художнього тексту; самостійно <b>створює</b> конспект почутого, дає характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати; <b>визначає</b> тему, основну ідею, порушені в художніх творах, проблеми; <b>аналізує</b> стильові, жанрові, естетичні та мовні особливості художніх творів; <b>виокремлює</b> в художніх творах важливі деталі, зокрема художні, пояснює їх роль; <b>обґрунтовує</b> власну позицію щодо особистісно та суспільно важливих питань, порушених у художніх текстах; доречно <b>використовує</b> цитати з художніх текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань; <b>застосовує</b> різні види критичного читання художніх творів; <b>використовує</b> різні складники тексту (рубрикацію, заголовки тощо) для оптимізації роботи з текстовою інформацією; <b>сприймає</b> тексти художніх творів про прадавню Україну відповідно до особливостей національної культури та доби; <b>інтегрує</b> інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо), у межах одного або кількох текстів у цифровому середовищі; <b>характеризує</b> взаємозумовленість елементів змісту (зокрема теоретико-літературні поняття), структури та мовного оформлення художніх творів різних стилів і жанрів, епох, зважаючи на культурно-історичний контекст,</p> | <p>Виразне читання художніх творів різних жанрів. Переказ прочитаного. Аналітико-синтетична робота з текстом (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру/метаплану. Створення ментальної мапи «Особливості усної народної творчості доби Київської Русі». Створення власних тестових завдань до твору. Діаграма Вена: культура доби Київської Русі та західноєвропейська культура. Створення інтерактивного постеру з порадами Володимира Мономаха нащадкам. Перегляд документальних і художніх фільмів про добу Київської Русі. Віртуальна екскурсія історичними пам'ятками доби Київської Русі. Ілюстрації до прочитаних художніх творів.</p> |   |

| 1 | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 4 | 5 |
|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
|   | <p>як частина культури Київської Русі, його стилі та жанри.</p> <p><b>Володимир Мономах «Повчання дітям»</b> (скорочено). Жанр повчання. Духовний заповіт київського князя нащадкам. Втілення у творі моральних принципів і традицій княжої доби. <b>ТЛ:</b> монументалізм, орнаменталізм як мистецькі стилі, повчання.</p> <p><b>МК: скульптура</b> – пам'ятник Володимирі Мономаху (скульптор – С. Кантур, м. Прилуки, Чернігівська обл.), пам'ятник Любецькому з'їзду князів (скульптор – Г. Єршов, м. Любеч, Чернігівська обл.); <b>образотворче мистецтво</b> – мозаїка «Володимир Мономах» (автор – В. Федько, м. Київ, метро «Золоті ворота»).</p> <p><b>Образ Київської Русі в сучасній українській літературі.</b> Твори сучасних письменників про княжу добу, їх актуальність.</p> <p><b>Раїса Іванченко.</b> Розповідь про письменницю та її історичну прозу. «<b>Ярославни</b>». Історична основа оповідання. Взаємини Київської Русі в часи князя Ярослава з європейськими державами. Значущість освіти та виховання князівен для утвердження авторитету держави. Образ Київської Русі у творі.</p> <p><b>МК: образотворче мистецтво</b> – фреска XI ст. «Доньки Ярослава» (Національний заповідник «Софія Київська», м. Київ); «Анна Київська» (невідомий художник, XIX ст.), «Анна Ярославна» (невідомий художник, 1884), поштова марка «Анна Ярославна» (художник – О. Штанко); <b>скульптура</b> – пам'ятник «Княгиня Ярославна» (скульптор – А. Куш, м.</p> | <p>естетичний та ціннісний потенціал; <b>робить</b> висновки на основі аналізу та інтерпретації кількох прочитаних художніх творів; <b>пояснює</b> естетичну та мистецьку цінність прочитаних текстів художніх творів у культурно-історичному контексті; <b>використовує</b> для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел; <b>передає</b> художні тексти словесно та графічно, узагальнюючи, доповнюючи, інтерпретуючи, скорочуючи інформацію; <b>представляє</b> текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи і засоби візуалізації змісту; <b>створює</b> на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт; <b>зіставляє</b> власну думку, зафіксовану в письмовій формі, із думкою інших осіб; <b>обстоює</b> власну позицію щодо порушеної проблеми, аналізуючи та узагальнюючи різні погляди та ідеї; <b>виконує</b> різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування; <b>складає</b> та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм; <b>удосконалює</b> власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела.</p> |   |   |

| 1      | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 5 |
|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|        | <p>Новгород-Сіверський Сумської обл.), пам'ятник «Anne de Kyiv... Анна Ярославна...» (скульптори – К. Скритицький, Ф. Баландин, м. Київ); <b>музика</b> – А. Рудницький «Анна Ярославна» (опера); <b>кіно</b> – х/ф «Анна Київська» (режисер – І. Анжело, Україна-Франція).</p> <p><b>Позакласне читання.</b></p> <p>Наталя Забіла «Троянові діти».<br/>Борис Комар «Векша».<br/>Володимир Малик «Князь Кий».<br/>Юрій Хорунжий «Мелодії кам'яної гори».<br/>Володимир Рутківський «Сторожова застава».<br/>(на вибір)</p>                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |   |
| 8 год. | <p><b>Тема 4. ЗАПОВІДЬ ЛЮБОВИ: БІБЛІЯ Й УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА.</b></p> <p><i>Оглядом.</i> <b>Біблія</b> – одна зі священних книг людства: історія створення, автори, побудова, жанрова структура.</p> <p><b>Апостол Павло з Тарсу «Перше послання до коринтян»</b> (глава 13). Місіонерські подорожі святого. Славень любови апостола Павла, християнський заклик до єдності.</p> <p><b>ТЛ:</b> послання.</p> <p>«Євангеліє від Матвія» (заповіді 22: 34-40; 25:31-40). Постать Ісуса Христа. Ключові заповіді християнства – основа загальнолюдської моралі.</p> <p>«Євангеліє від Луки». Притча про блудного сина – глава 15: 11-24, морально-філософський підтекст твору. ТЛ: притча.</p> | <p><b>Свідомо</b> слухає навчальну інформацію про Біблію як одну зі священних книг людства, художні тексти біблійної тематики, навчальний матеріал про авторів літературних творів, у основі яких біблійні сюжети; <b>відповідає</b> на запитання за змістом навчального матеріалу; <b>формулює</b> уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми; <b>розпізнає</b> і передає прихований зміст повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), виражений невербально; <b>переказує</b> художні тексти в різний спосіб відповідно до мети і ситуації спілкування; <b>фіксує</b> навчальний матеріал для оптимізації запам'ятовування, розуміння та подальшого використання почутого; <b>самостійно</b> добирає різні способи і засоби візуалізації для передачі навчальної інформації; <b>виявляє</b> важливі деталі почутого навчального матеріалу та художніх творів для ілюстрування його розуміння; <b>інтегрує</b> почуте із власним та суспільно-історичним досвідом; <b>розрізняє</b> основні факти і судження, розуміє підтекст в художніх текстах; <b>виокремлює</b> в художніх творах важливі деталі; <b>обґрунтовує</b></p> | <p>Бесіда про роль релігії у світовій культурі та щодо суспільних і морально-етичних норм.</p> <p>Виразне читання художніх творів.</p> <p>Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї (проза), мотиву (поезія), особливостей композиції, сюжету (проза), жанру, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру/метаплану.</p> <p>Цитатна характеристика героїв.</p> <p>Ромашка Блума (запитання за змістом теми).</p> |   |

| 1 | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 5 |
|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|   | <p><b>МК:</b> образотворче мистецтво – П. Холодний триптих «Благовіщення»; <b>архітектура</b> – Кловський палац, Ковнірівський корпус Києво-Печерської лаври ( архітектор – С. Ковнір, м. Київ), Собор Антонія і Феодосія (архітектор – С. Ковнір, м. Васильків, Київська обл.); <b>музика</b> – К. Стеценко «Літургія Св. Іоана Золотоуста», «Всенощна», «Панахида».</p> <p><i>Оглядowo. Біблія й українська література.</i> Переклади Біблії українською мовою. Біблійні сюжети в українській літературі (на основі творчості І. Жука, Г. Кирпи, І. Малковича).</p> <p><b>Б.-І. Антонич</b> Коротка розповідь про письменника. «Різдво». Різдвяні образи-символи у вірші. Художня майстерність твору.</p> <p><b>МК:</b> образотворче мистецтво – ікона кін. XVI ст. «Різдво Христове» (м. Львів, Національний музей ім. А. Шептицького), ікона кін. XVII – поч. XVIIIст. «Різдво і дитинство Христа», М. Пимоненко «Колядки», І. Горобчук «Вертеп»; <b>музика</b> – «Народився Бог на санях...» (слова – Б.-І. Антонич, музика – В. Жданкін, виконання – В. Жданкін, Т. Чубай, О. Муха, Х. Соловій, хор «Осанна»), М. Лисенко «Різдвяна ніч» (опера-колядка).</p> <p><b>Ліна Костенко:</b> біблійні мотиви у творчості письменниці. «Давидові псалми. Псалом 1». Ідея праведного буття особистості. Протистояння добра і зла в житті людини. Художні особливості вірша.</p> | <p>власну позицію щодо особистісно та суспільно важливих питань, порушених у художніх текстах; доречно використовує цитати з текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань; <b>застосовує</b> різні види критичного читання художніх творів; <b>використовує</b> різні складники тексту (рубрикацію, заголовки тощо) для оптимізації роботи з текстовою інформацією; <b>сприймає</b> тексти відповідно до особливостей національної культури та доби; <b>визначає</b> і коментує порушені в художніх текстах) проблеми; <b>виокремлює</b> очевидну та приховану інформацію, розрізняє об’єктивні факти і суб’єктивні судження в художніх текстах; <b>зіставляє</b> тексти подібної тематики, зокрема літературні твори різних стилів, літературних напрямів; <b>інтегрує</b> інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо), у межах одного або кількох текстів у цифровому середовищі; <b>характеризує</b> взаємозумовленість елементів змісту (зокрема теоретико-літературні поняття), структури та мовного оформлення творів, зважаючи на культурно-історичний контекст, естетичний та ціннісний потенціал; <b>робить</b> висновки на основі аналізу та інтерпретації кількох прочитаних текстів; <b>висловлює</b> власні почуття і враження від прочитання сакральних текстів, аналізуючи наявні в них виражальні засоби; <b>визначає</b> роль і місце художніх текстів у культурно-історичному контексті; <b>використовує</b> для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел; <b>представляє</b> текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи і засоби візуалізації змісту; <b>створює</b> на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт; <b>зіставляє</b> власну думку, зафіксовану в письмовій формі, із думкою інших осіб; <b>обстоює</b> власну позицію щодо порушеної проблеми, аналізуючи та узагальнюючи</p> | <p>Парна або індивідуальна реалізація методу запитань Квінтіліана.</p> <p>Створення власних тестових, інтерактивних завдань, кросвордів до вивчених художніх творів.</p> <p>Дослідницька робота з біблійними фразеологізмами.</p> <p>Сенкан та кроссенс.</p> <p>Проектна робота.</p> <p>Метод «Малюємо вірш».</p> <p>Перегляд документальних і художніх фільмів за темою розділу.</p> <p>Віртуальна екскурсія давніми архітектурними християнськими пам’ятками.</p> <p>Створення медіаконтенту (авторське читання поезії у стилі сучасних запитів соціальних мереж).</p> |   |

| 1       | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 4                                                                                                                                          | 5 |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|         | <p><b>Дзвінка Матіяш.</b> Коротка розповідь про письменницю. <b>«Мене звати Варвара»</b> (<i>уривки</i>). Актуальність біблійної теми у психологічній повісті «Мене звати Варвара». Сюжет твору. Характеристика головної героїні. Постать меценатки Варвари Ханенко як утілення християнської доброчесності. Різдвяні дива у повісті.</p> <p><b>МК: образотворче мистецтво</b> – ілюстрації до повісті «Мене звати Варвара» (художниця-ілюстраторка – М. Микитюк), О. Харламов «Варвара Ханенко», Т.Данилич «Вертеп», Л. Тафійчук «Різдвяний вечір»; Національний музей мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків (м. Київ).</p> <p><b>Позакласне читання.</b></p> <p>Притча про неслухняного сина та справедливого й люблячого батька.<br/>Притча про милосердя й про ближнього.<br/>Тарас Шевченко «Давидові псалми».<br/>Георгій Коваленко «Біблійні історії для дітей». Костянтина Малицька «Малі герої».<br/>Галина Кирпа «Мій ангел такий маленький». Іван Малкович «Із янголом на плечі».<br/>Зірка Мензатюк «Ангел Золоте Волосся».<br/>Дзвінка Матіяш «Марта з вулиці святого Миколая».<br/>(на вибір)</p> | <p>різні погляди та ідеї; <b>виконує</b> різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування; <b>складає</b> та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм; <b>удосконалює</b> власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела.</p> |                                                                                                                                            |   |
| 12 год. | <p><b>Тема 5. ЛІТЕРАТУРА КОЗАЦЬКОЇ УКРАЇНИ.</b></p> <p><i>Оглядово.</i> <b>Україна в добу ренесансу й бароко.</b> Суспільно-культурне відродження:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <p>Свідомо <b>слухає</b> навчальну інформацію про добу ренесансу й бароко в українській культурі, тексти народних дум, народних історичних пісень, барокову поезію та твори сучасної української літератури про добу козацької України (XVIII ст.); <b>відповідає</b> на запитання за змістом навчального</p>                                                                                                                                                    | <p>Виразне читання художніх творів.<br/>Переказ прочитаного.<br/>Аналітико-синтетична робота з текстом<br/>художнього твору (бесіда за</p> |   |

| 1 | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 5 |
|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|   | <p>козацтво, братства. Розквіт і занепад XVIII ст.</p> <p><i>Оглядowo. Український народний героїчний ліро-епос. Народні думи.</i> Думи як унікальний жанр українського фольклору, їх жанрово-стильові особливості. Основні риси. Історико-героїчні та соціально-побутові думи. Українське кобзарське мистецтво.</p> <p>«Дума про Марусю Богуславку». Історична основа твору. Тема жіночої долі. Образ Марусі Богуславки. Популярність сюжету думи в українському письменстві.</p> <p><b>ТЛ:</b> фольклор як мистецький напрям, дума, речитатив.</p> <p><b>МК:</b> образотворче мистецтво – М. Дергус «Маруся Богуславка»; <b>скульптура</b> – пам'ятник Марусі Богуславці (скульптор – В. Богдановський, м. Богуслав, Київська обл.); <b>музика</b> – М. Фоменко «Маруся Богуславка» (опера).</p> <p><b>Народні історичні пісні.</b> Художні особливості, спорідненість із іншими видами фольклору, тематичні групи.</p> <p><i>Пісні про звитяжну боротьбу козаків із кочівниками. «Ой як крикнув же козак Сірко».</i> Легендарна постать славетного кошового отамана. Захоплення подвигом козаків-запорожців – захисників рідної землі. Художні засоби виразності у творі.</p> <p><b>ТЛ:</b> народна історична пісня, прототип.</p> <p><i>Історичні пісні про визвольні змагання в XX столітті. «Виряджала мати сина під Крути до бою».</i> Мотив суму, оплакування</p> | <p>матеріалу; формулює уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми; <b>переказує</b> художні тексти в різний спосіб відповідно до мети і ситуації спілкування; <b>фіксує</b> навчальний матеріал для оптимізації запам'ятовування, розуміння та подальшого використання почутого; <b>самостійно</b> добирає різні способи і засоби візуалізації для передачі навчальної інформації; <b>виявляє</b> важливі деталі почутого навчального матеріалу та художніх творів для ілюстрування власного його розуміння; <b>інтегрує</b> почуте із власним та суспільно-історичним досвідом; <b>розрізняє</b> основні факти і судження, розуміє підтекст у художніх текстах; <b>виокремлює</b> в художніх творах важливі деталі; <b>обґрунтовує</b> власну позицію щодо особистісно та суспільно важливих питань, порушених у художніх текстах; доречно <b>використовує</b> цитати з текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань; <b>застосовує</b> різні види критичного читання художніх творів; <b>використовує</b> різні складники тексту (рубрикацію, заголовки тощо) для оптимізації роботи з текстовою інформацією; <b>сприймає</b> тексти відповідно до особливостей національної культури та доби; <b>визначає</b> і коментує порушені в художніх текстах проблеми; <b>виокремлює</b> очевидну та приховану інформацію, розрізняє об'єктивні факти і суб'єктивні судження в художніх текстах; <b>зіставляє</b> тексти подібної тематики, зокрема літературні твори різних стилів, літературних напрямів; <b>інтегрує</b> інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо), у межах одного або кількох текстів у цифровому середовищі; <b>характеризує</b> взаємозумовленість елементів змісту (зокрема теоретико-літературні поняття), структури та мовного оформлення творів, зважаючи на культурно-історичний контекст, естетичний та ціннісний потенціал; [робить висновки на основі аналізу та інтерпретації кількох прочитаних текстів; <b>висловлює</b> власні почуття і враження від</p> | <p>змістом, визначення теми, ідеї (проза), мотиву, (поезія), особливостей композиції, сюжету (проза), жанру, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру/метаплану. Структурування вивченого з теми у вигляді таблиці-опори, схеми, ментальної мапи, скетч нотатки. Парна або індивідуальна реалізація методу запитань Квінтіліана. Сітка Елвермана. Сенкан або діаманта. Створення власних тестових завдань до вивченого художнього твору. Підготовка сторітелінгу від імені письменника/письменниці. Створення ілюстрацій до творів/графічних символів/художніх трактувань. Віртуальна екскурсія архітектурними пам'ятками</p> |   |

| 1 | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 4 | 5 |
|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
|   | <p>загиблих героїв під Крутами. Ідея самопожертви в боротьбі із загарбниками. <b>МК:</b> образотворче мистецтво – народні картини «Козак Мамай», «Козак-бандурист»; <b>музика</b> – «Виряджала мати сина під Крути до бою» (слова і музика – народні, виконання – Н. Микитюк).</p> <p><i>Оглядowo. Староукраїнське письменство. Барокова поезія.</i> Особливості українського бароко. Релігійна та світська гілки барокової поезії. Особливості віршування (на основі творчості Г. Сковороди, Івана Величковського). <b>ТЛ:</b> курйозний вірш, зоропоезія. <b>МК:</b> образотворче мистецтво – Я. Калинович «Портрет М. Потоцького», стінописи Андріївської церкви (художник – Г. Левицький, м. Київ), Жовківський іконостас (художник – І. Руткович, м. Жовква, Львівська обл.), іконостас монастирської Воздвиженської церкви (художник – Й. Кондзелевич, Манявський Скит, Івано-Франківська обл.); <b>архітектура</b> – дзвіниця Софійського собору (м. Київ), Михайлівський Золотоверхий собор (м. Київ), Успенський собор Києво-Печерської Лаври (м. Київ), Катерининська церква (м. Чернігів), Покровська церква, Набережно-Микільська церква (м. Київ), Собор Різдва Богородиці (м. Козелець, Чернігівська обл.); музика – М. Березовський, А. Ведель, Д. Бортнянський (хорові церковні композиції).</p> <p><b>Семен Климівський «Їхав козак за Дунай».</b> Фольклорні мотиви, образна символіка вірша, особливості ритмомелодики.</p> | <p>прочитання художніх текстів, аналізуючи наявні в них виражальні засоби; <b>визначає</b> роль і місце художніх текстів у культурно-історичному контексті; <b>використовує</b> для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел; <b>представляє</b> текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи і засоби візуалізації змісту; <b>створює</b> на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт; <b>зіставляє</b> власну думку, зафіксовану в письмовій формі, із думкою інших осіб; <b>обстоює</b> власну позицію щодо порушеної проблеми, аналізуючи та узагальнюючи різні погляди та ідеї; <b>виконує</b> різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування; <b>складає</b> та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм; <b>удосконалює</b> власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела.</p> |   |   |

| 1 | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 3 | 4 | 5 |
|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|
|   | <p><b>МК:</b> <b>музика</b> – «Їхав козак за Дунай» (слова – С. Климовський, музика – Л. ван Бетховен).</p> <p><i>Доба козацької України в сучасній літературі. Марія Морозенко.</i> Коротка розповідь про письменницю та її історичну прозу. <b>«Іван Сірко – великий характерник» (скорочено).</b> Історична основа повісті. Дитинство легендарного кошового отамана, формування його характеру. Надзвичайні здібності героя. Характеристика другорядних персонажів. Міфологічний світ у повісті-фентезі.</p> <p><b>ТЛ:</b> історичне фентезі.</p> <p><b>МК:</b> <b>образотворче мистецтво</b> – І. Рєпін «Запорожці пишуть листа турецькому султанові», О. Кулаков «Січовий гопак», ілюстрації до повісті «Іван Сірко – великий характерник» (художникілюстратор – М. Паленко); <b>скульптура</b> – скульптурний портрет Івана Сірка (скульптор – Г. Лебединська); <b>музика</b> – «Їхали козаки» (слова – В. Момот, музика – К. Момот, виконання – фолк-метал-гурт «Тінь сонця»), «Із полону, з-під Ізмаїлу» (слова і музика – Е. Драч), «Отаман Сірко» (слова, музика, виконання – рок-група «Широкий Лан»).</p> <p><b>Позакласне читання.</b></p> <p>Станіслав Тельнюк «Грає синє море».</p> <p>Марія Пригара «Михайлик – джура козацький». Роман Завадович «Маруся Богуславка».</p> <p>Іван Андрусяк «Сірка на порох».</p> <p>Марія Морозенко «Іван Сірко – славетний кошовий» (друга частина дилогії).</p> |   |   |   |

| 1          | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 5 |
|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|            | Василь Шкляр «Характерник».<br>Олександр Гаврош «Музей пригод».<br>(на вибір)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |   |
| II семестр |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |   |
| 7 год.     | <p><b>Тема 6. УКРАЇНЦІ ТА КРИМСЬКІ ТАТАРИ.</b></p> <p><i>Оглядowo. Давня література кримли.</i></p> <p>Переказ «Фонтан сліз у Бахчисарайському палаці»: зворушлива розповідь про історію кохання.</p> <p><b>МК:</b> архітектура – Ханський палац (архітектор – Омер, м. Бахчисарай, АР Крим); <b>скульптура</b> – скульптура «Фонтан сліз» (архітектор – Омер, мавзолей Діляри Бікеч, м. Бахчисарай, АР Крим).</p> <p><b>Ашик Омер:</b> доля і творчість. Вірш «Скажи-но, душе...» (переспів О Гончаренка) – ліричний роздум про сенс існування людини на землі, про джерела добра і зла. Східний колорит художнього стилю твору.</p> <p><b>ТЛ:</b> ашикська поезія, газель, кошма.</p> <p><b>МК:</b> образотворче мистецтво – ілюстрації до книжки А. Левкової «Ашик Омер» (художниця-ілюстраторка – Г. Приходько); <b>скульптура</b> – пам'ятник Ашик Омеру (скульптор – А. Шамаков, м. Євпаторія, АР Крим).</p> <p><i>Кримські татари та українці в сучасній українській літературі.</i></p> <p><i>Оглядowo. Володимир Рутківський.</i></p> <p>Історична проза у творчості письменника. «Джури козака Швайки».</p> <p>«Пастух Рашит» – ідея порозуміння та взаємодопомоги українців і татар.</p> | <p><b>Свідомо слухає</b> навчальну інформацію про давню літературу кримли, твори кримськотатарської літератури, сучасної української літератури кримськотатарської тематики та навчальний матеріал про їх авторів; <b>відповідає</b> на запитання за змістом навчального матеріалу; <b>формулює</b> уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми; <b>переказує</b> художні тексти в різний спосіб відповідно до мети і ситуації спілкування; <b>фіксує</b> навчальний матеріал для оптимізації запам'ятовування, розуміння та подальшого використання почутого; <b>самостійно</b> добирає різні способи і засоби візуалізації для передачі навчальної інформації; <b>окреслює</b> тематику і проблематику художніх творів для подальшої інтерпретації; <b>виявляє</b> важливі деталі почутого навчального матеріалу та художніх творів для ілюстрування власного його розуміння; <b>інтегрує</b> почуте із власним та суспільно-історичним досвідом; <b>розрізняє</b> основні факти і судження, розуміє підтекст в художніх текстах; <b>виокремлює</b> в художніх творах важливі деталі; <b>обґрунтовує</b> власну позицію щодо особистісно та суспільно важливих питань, порушених у художніх текстах; <b>доречно</b> використовує цитати з текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань; <b>застосовує</b> різні види критичного читання художніх творів; <b>використовує</b> різні складники тексту (рубрикацію, заголовки тощо) для оптимізації роботи з текстовою інформацією; <b>сприймає</b> тексти відповідно до особливостей національної культури та доби; <b>визначає</b> і коментує порушені в художніх текстах проблеми; <b>зіставляє</b> тексти подібної тематики, зокрема літературні твори різних стилів, літературних напрямів; <b>інтегрує</b> інформацію, подану в різні способи</p> | <p>Виразне читання художніх творів.</p> <p>Переказ прочитаного.</p> <p>Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї (проза), мотиву (поезія), особливостей композиції, сюжету (проза), жанру, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру/метаплану.</p> <p>Ментальна мапа відповідно до проблемних запитань художніх творів.</p> <p>Проектна робота.</p> <p>Створення власних тестових завдань до вивченого художнього твору.</p> <p>Перегляд документальних фільмів про історію і побут кримських татар.</p> <p>Віртуальна подорож Ханським палацом (, м. Бахчисарай, АР Крим).</p> |   |

| 1      | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 4                                                                                                                                                                         | 5 |
|--------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|        | <p>Проблема дружби та обов'язку. Образ козака Швайки – утілення лицарства. <b>ТЛ:</b> мова персонажів як засіб характеротворення. <b>МК:</b> образотворче мистецтво – Ф. Красицький «Гість із Запоріжжя», А. Орльонов «Конотопська битва», ілюстрації до тетралогії «Джури козака Швайки» (художник-ілюстратор – М. Паленко); <b>кіно</b> – фрагмент д/ф «Виникнення козацтва» (д/ф «Країна: Історія українських земель»), відео «Хто такі кримські татари?», «Кримські татари. Друзі чи вороги?» (розповіді письменників Капранових).</p> <p><b>Позакласне читання.</b></p> <p>Антологія кримськотатарської поезії XIII–XX ст. «Окрушини сонця». Анастасія Левкова «Ашик Омер». Микола Мірошніченко «На світло видноті». Олег Гончаренко «Криму тамований скрик...» (із кримськотатарської поезії).<br/>(на вибір)</p> | <p>(словесну, графічну, числову тощо), у межах одного або кількох текстів у цифровому середовищі; <b>характеризує</b> взаємозумовленість елементів змісту (зокрема теоретико літературні поняття), структури та мовного оформлення творів, зважаючи на культурно-історичний контекст, естетичний та ціннісний потенціал; <b>робить</b> висновки на основі аналізу та інтерпретації кількох прочитаних текстів; <b>висловлює</b> власні почуття і враження від прочитання художніх текстів, аналізуючи наявні в них виражальні засоби; <b>визначає</b> роль і місце художніх текстів у культурно-історичному контексті; <b>використовує</b> для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел; <b>представляє</b> текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи і засоби візуалізації змісту; <b>створює</b> на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт; <b>зіставляє</b> власну думку, зафіксовану в письмовій формі, із думкою інших осіб; <b>обстоює</b> власну позицію щодо порушеної проблеми, аналізуючи та узагальнюючи різні погляди та ідеї; <b>виконує</b> різні ролі у груповій онлайн комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування; <b>складає</b> та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм; <b>удосконалює</b> власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела.</p> |                                                                                                                                                                           |   |
| 8 год. | <p><b>Тема 7. ІЗ ПОЕЗІЇ XIX СТОЛІТТЯ: СТИЛІ ТА ЖАНРИ.</b></p> <p><b>Оглядowo. Україна XIX століття.</b><br/>Романтизм і реалізм як основні мистецькі напрями XIX ст. Своєрідність нової української поезії.<br/><b>ТЛ:</b> романтизм, реалізм.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <p><b>Свідомо слухає</b> навчальну інформацію про романтизм і реалізм як основні мистецькі напрями XIX ст., життєпис і творчість поетів XIX ст. романтичну, гумористичну, сатиричну та реалістичну поезію XIX ст., сучасні українські балади та навчальний матеріал про них; <b>відповідає</b> на запитання за змістом навчального матеріалу; <b>обговорює</b> актуальність, жанрово родову</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <p>Виразне читання поетичних творів.<br/>Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (визначення мотиву, особливостей композиції, жанру, художніх засобів,</p> |   |

| 1 | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 5 |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|   | <p><b>МК:</b> образотворче мистецтво – В. Штернберг «Переправа через Дніпро біля Києва», Т. Шевченко «Циганка ворожка», «Селянська родина», І. Айвазовський «Дев'ятий вал»; К. Костанді «В люди», К. Трутовський «Сцена біля колодязя», М. Раєвська-Іванова «Сільський пейзаж», І. Рєпін «Вечорниці», К. Крижицький «Рання весна», М. Мурашко «Дніпро»; <b>музика</b> – С. Гулак-Артемівський «Запорожець за Дунаєм» (опера), М. Лисенко «Різдвяна ніч» (опера), «Утоплена» (опера), «Тарас Бульба» (опера), К. Стеценко «Благослови, душе моя, Господа» (літургія), М. Лисенко «Безмежне поле» (пісня); <b>архітектура</b> – Володимирський собор (архітектори – І. Штром, П. Спарро, О. Беретті, м. Київ,), садиба Галаганів (архітектор – П. Дубровський, с. Сокиринці, Чернігівська обл.); <b>садово-паркове мистецтво</b> – парк «Олександрія» (м. Біла Церква, Київська обл.), парк «Софіївка» (м. Умань, Черкаська обл.).</p> <p><i>Оглядово. Романтична поезія.</i> Фольклорні мотиви творів. Особливості української романтичної поезії. Літературні угруповання поетів-романтиків, їхній творчий доробок.</p> <p><b>Євген Гребінка «Українська мелодія».</b> Уявний діалог матері та дочки. Трагічна настроєвість вірша. Особливості римування.</p> <p><b>ТЛ:</b> строфа, стопа, двоскладові віршові розміри (повторення), трискладові віршові розміри: дактиль, амфібрах, анапест.</p> <p><b>МК:</b> образотворче мистецтво – А. Мокрицький «Євген Гребінка», І. Рєпін «Українка біля тину», В. Тропінін «Дівчина</p> | <p>належність художніх текстів, ідейно-тематичні та естетичні особливості, зв'язок текстів із певною добою, творчістю митця; <b>формулює</b> уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми; <b>розпізнає</b> і передає прихований зміст повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), виражений невербально; самостійно <b>створює</b> конспект, тези почутого, дає характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати; <b>самостійно</b> добирає різні способи і засоби візуалізації для передачі навчальної інформації; <b>окреслює</b> тематику і проблематику художніх творів для подальшої інтерпретації; <b>виявляє</b> важливі деталі почутого навчального матеріалу та художніх творів для ілюстрування власного його розуміння та мовні особливості художніх текстів; <b>інтегрує</b> почуте із власним і суспільно-історичним досвідом; <b>розрізняє</b> основні факти і судження, розуміє підтекст в художніх текстах; <b>оцінює</b> зміст і форму художніх текстів; <b>дослухається</b> до інших думок, демонструючи готовність до зміни власної позиції за умови отримання достатньої аргументації; <b>виокремлює</b> в художніх творах важливі деталі; <b>характеризує</b> роль, виражальні можливості та вплив на слухача важливих деталей, зокрема художніх; <b>обґрунтовує</b> власну позицію щодо особистісно та суспільно важливих питань, порушених у художніх текстах; доречно <b>використовує</b> цитати з текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань; <b>коментує</b> особливості вираження емоційного стану на основі аналізу художніх творів для розвитку власного емоційного інтелекту; <b>застосовує</b> різні види критичного читання художніх творів; <b>використовує</b> різні складники тексту (рубрикацію, заголовки тощо) для оптимізації роботи з текстовою інформацією; <b>співвідносить</b> зміст художніх творів із історичним і соціокультурним контекстом, світоглядною позицією автора; <b>сприймає</b> тексти</p> | <p>мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру/метаплану. Структурування вивченого з теми у вигляді таблиці-опори, схеми, ментальної мапи, скетч нотатки. Сенкан/кросенс/діаманта. Парна або індивідуальна реалізація методу запитань Квінтіліана. Написання літературного диктанту. Метод «Малюємо вірш» Створення ілюстрацій до поетичних творів/графічних символів/художніх трактувань.</p> |   |

| 1 | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 4 | 5 |
|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
|   | <p>з Поділля»; <b>скульптура</b> – пам'ятник Є. Гребінці (скульптор – Ю. Гирич, м. Гребінка, Полтавська обл.).</p> <p><b>Михайло Петренко «Дивлюсь я на небо».</b> Романтична пісенна лірика автора. Втілення мрій і поривань особистості в образній картині вірша. Засоби художньої виразності у творі.</p> <p><b>МК:</b> <b>образотворче мистецтво</b> – портрет реконструкція М. Петренка (художник О. Чередниченко), І. Галан «Дивлюсь я на небо»; <b>музика</b> – «Дивлюсь я на небо» (слова – М. Петренко, музика – Л. Александрова).</p> <p><i>Жанр балади в літературі романтизму.</i></p> <p><b>Тарас Шевченко.</b> Розповідь про ранню творчість поета. «<b>Причинна</b>». Жанрові особливості балади «Причинна». Риси романтизму в творі. Композиція, сюжет, поетика балади.</p> <p><b>ТЛ:</b> балада.</p> <p><b>МК:</b> <b>образотворче мистецтво</b> – М. Бурачек «Рече та стогне Дніпр широкий»; <b>музика</b> – «Рече та стогне Дніпр широкий» (слова – Т. Шевченко, музика – Д. Крижанівський, виконання – І. Паторжинський, Національний заслужений академічний український народний хор України хор ім. Г. Верьовки); <b>театр</b> – п'єса «Рече та стогне Дніпр широкий» (режисери – Л. Болобан, Л. Предславич); <b>кіно</b> – анімаційний фільм «Причинна» (режисер – А. Щербак).</p> <p><i>Оглядом.</i> <b>Сучасні українські балади.</b> Популярність жанру балади в сучасній художній літературі.</p> | <p>відповідно до особливостей національної культури та доби; <b>визначає</b> і коментує порушені в художніх текстах проблеми; <b>інтегрує</b> інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо), у межах одного або кількох текстів у цифровому середовищі; <b>розпізнає</b> в художніх текстах зображувально-виражальні засоби, ознаки авторського стилю; <b>характеризує</b> взаємозумовленість елементів змісту (зокрема теоретико літературні поняття), структури та мовного оформлення творів, зважаючи на культурно-історичний контекст, естетичний та ціннісний потенціал; <b>робить</b> висновки на основі аналізу та інтерпретації кількох прочитаних текстів; <b>висловлює</b> власні почуття і враження від прочитання художніх текстів, аналізуючи наявні в них виражальні засоби; <b>визначає</b> роль і місце художніх текстів у культурно-історичному контексті; <b>використовує</b> для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел; <b>представляє</b> текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи і засоби візуалізації змісту; <b>створює</b> на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт; <b>зіставляє</b> власну думку, зафіксовану в письмовій формі, із думкою інших осіб; <b>обстоює</b> власну позицію щодо порушеної проблеми, аналізуючи та узагальнюючи різні погляди та ідеї; <b>виконує</b> різні ролі у груповій онлайн комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування; <b>складає</b> та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм; <b>удосконалює</b> власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела.</p> |   |   |

| 1 | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 3 | 4 | 5 |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|
|   | <p><b>Анатолій Матвійчук «Кленова балада».</b> Доля захисників України, відображена у творі. Вшанування пам'яті про полеглих воїнів.</p> <p><i>Оглядово. Гумор і сатира (на основі творчості П. Гулака-Артемовського, та Гр. Сковороди).</i></p> <p><b>ТЛ:</b> байка-казка.</p> <p><b>МК:</b> образотворче мистецтво – О. Шупляк «Окриленість», «Ключ від (до) неба»; <b>анімація</b> – «Дві пташки в клітці» (П. Гулак-Артемовський, проєкт «Байки ХАБ»); <b>скульптура</b> – пам'ятник П. Гулаку Артемовському (скульптор – О. Рідний, м. Харків).</p> <p><b>Степан Руданський.</b> Розповідь про життєвий і творчий шлях письменника. «Добре торгувалось», «Не мої ноги». Жанр співомовки у його творчості. Комічне обігрування побутових ситуацій. Гумористичне й сатиричне зображення людських взаємин.</p> <p><b>ТЛ:</b> співомовка.</p> <p><b>МК:</b> образотворче мистецтво – ілюстрації до співомовок С. Руданського (художник-ілюстратор – А. Базилевич); <b>музика</b> – «Співомовки» (слова – С. Руданський, музика – Ю. Алжнєв); <b>скульптура</b> – пам'ятник С. Руданському (скульптор – П. Антип, м. Калинівка, Вінницька обл.).</p> <p><i>Оглядово. Реалістична поезія.</i> Реалізм в українській поезії ХІХ ст., його особливості (на основі творчості П. Грабовського).</p> <p><b>МК:</b> образотворче мистецтво – В. Чебанік «Портрет Павла Грабовського».</p> <p><b>Позакласне читання.</b></p> |   |   |   |

| 1      | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 5 |
|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|        | <p>Тарас Шевченко «Лілея», «Тарасова ніч».</p> <p>Збірка «Українські поети-романтики».</p> <p>Збірка «Українські співомовки».</p> <p>Іван Драч «Балади буднів».</p> <p>Анатолій Качан «Журавлині луги, або Купальські вогні».</p> <p>Віктор Баранов «Хата синьоока».</p> <p>Кузьма Скрябін «Поезія».</p> <p><i>(на вибір)</i></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |   |
| 8 год. | <p><b>Тема 8. РОМАНТИЧНА Й РЕАЛІСТИЧНА ПРОЗА ХІХ СТОЛІТТЯ.</b></p> <p><i>Оглядowo. Розвиток романтичної й реалістичної прози в українській літературі ХІХ ст., її особливості.</i></p> <p><b>ТЛ:</b> романтизм, реалізм (повторення та поглиблення), романтичний і реалістичний герой, пейзаж у творах романтизму й реалізму; історична правда, художній вимисел.</p> <p><b>Микола Гоголь.</b> Біографічний нарис про письменника. Україна у творчості митця. «Сорочинський ярмарок» <i>(скорочено)</i>. Етнографічне тло, проблематика, система образів, риси романтичного стилю у повісті.</p> <p><b>ТЛ:</b> містичне в літературі.</p> <p><b>МК:</b> образотворче мистецтво – В Штенберг «Ярмарок в Україні», С. Якутович «Сорочинський ярмарок», В. Бараненко «На ярмарок», «Сорочинський ярмарок»; <b>театр</b> – мюзикл-концерт «Сорочинський ярмарок» (режисер – Ю. Кочевенко, слова – О. Вратарьов, музика – О. Злотник, Полтавський театр ім. М. Гоголя).</p> | <p><b>Свідомо слухає</b> навчальну інформацію про розвиток романтичної й реалістичної прози в українській літературі ХІХ ст., романтичну та реалістичну прозу ХІХ ст. та навчальний матеріал про письменників/письменниць художніх творів, що вивчаються текстуально; сучасні твори української літератури, у яких відображено події та видатні особистості ХІХ ст.; <b>відповідає</b> на запитання за змістом навчального матеріалу; <b>обговорює</b> актуальність, жанрово родову належність художніх текстів, ідейно-тематичні та естетичні особливості, зв'язок текстів із певною добою, творчістю митця; <b>формулює</b> уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми; <b>переказує</b> художні твори докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах художніх текстів; <b>самостійно</b> створює конспект, тези почутого, дає характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати; <b>самостійно</b> добирає різні способи і засоби візуалізації для передачі навчальної інформації; <b>окреслює</b> тематику і проблематику художніх творів для подальшої інтерпретації; <b>виявляє</b> важливі деталі почутого навчального матеріалу та художніх творів для ілюстрування власного його розуміння; та мовні особливості художніх текстів; <b>обґрунтовує</b> зв'язок художніх творів, із власним і суспільно-історичним досвідом (підтримує діалог «читач — текст —</p> | <p>Виразне читання та переказ текстів за методом «Година читання».</p> <p>Створення сюжетної схеми. Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру/метаплану. Створення асоціативної хмаринки за тематикою художніх творів. Створення діалогів від імені головних героїв/героїнь. Літературний (цитатний) диктант «Упізнай героя/героїню за цитатою». Актуалізація проблем у творах через моделювання життєвих ситуацій. Сенкан/діаманта. Перегляд документальних фільмів про письменників/письменницю,</p> |   |

| 1 | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 4                                                                                                                        | 5 |
|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|   | <p><b>Іван Нечуй-Левицький.</b> Коротко про письменника. <b>«Микола Джеря»</b> (скорочено). Повість-хроніка «Микола Джеря». Соціально побутова проблематика твору. Сюжет і композиція. Образ гордого і сміливого українця-бунтаря. Вияви реалізму у творі.</p> <p><b>ТЛ:</b> соціально-побутова повість.</p> <p><b>МК:</b> образотворче мистецтво – В. Тропінін «Українець», ілюстрації до повісті «Микола Джеря» (художники ілюстратори – О. Лисенко, В. Полтавець); <b>скульптура</b> – пам'ятник Немидорі (с. Стеблів, Черкаська обл.); <b>кіно</b> – тизер х/ф «Микола Джеря» (режисер – І. Правило).</p> <p><i>Україна XIX століття в сучасній літературі.</i></p> <p><b>Олександр Гаврош «Врятувати Тараса Шевченка»</b> (скорочено). Реалістичне й фантастичне в повісті. Специфіка зображення історичних постатей.</p> <p><b>МК:</b> образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті «Врятувати Тараса Шевченка» (художниця-ілюстраторка – О. Гаркуша), М. Присташ серія «20 відомих українців», Н. Дубів «Осучаснені класики».</p> <p><b>Позакласне читання.</b></p> <p>Марко Вовчок «Маруся».</p> <p>Петро Яценко «Нечуй. Немов. Небач».</p> <p>Пантелеймон Куліш «Орися», «Огненний змій».</p> <p>Михайло Старицький «Облога Буші».</p> <p>Борис Грінченко «Каторжна», «Батько та дочка».</p> <p>Андрій Бачинський «Ватага Веселих Волоцюг».</p> <p>(на вибір)</p> | <p>автор») для оптимізації власної діяльності, зокрема в нових обставинах, прийняття рішень у різних ситуаціях; <b>розрізняє</b> основні факти і судження, розуміє підтекст в художніх текстах; <b>оцінює</b> зміст і форму художніх текстів; <b>дослухається</b> до інших думок, демонструючи готовність до зміни власної позиції за умови отримання достатньої аргументації; <b>виокремлює</b> в художніх творах важливі деталі; <b>характеризує</b> роль, виражальні можливості та вплив на слухача важливих деталей, зокрема художніх; <b>обґрунтовує</b> власну позицію щодо особистісно та суспільно важливих питань, порушених у художніх текстах; <b>доречно</b> використовує цитати з текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань; <b>коментує</b> особливості вираження емоційного стану на основі аналізу художніх творів для розвитку власного емоційного інтелекту; <b>застосовує</b> різні види критичного читання художніх творів; <b>використовує</b> різні складники тексту (рубрикацію, заголовки тощо) для оптимізації роботи з текстовою інформацією; <b>співвідносить</b> зміст художніх творів із історичним і соціокультурним контекстом, світоглядною позицією автора; <b>сприймає</b> тексти відповідно до особливостей національної культури та доби; <b>визначає</b> і коментує порушені в художніх текстах проблеми; інтегрує інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо), у межах одного або кількох текстів у цифровому середовищі; <b>розпізнає</b> в художніх текстах зображувально-виражальні засоби, ознаки авторського стилю; <b>характеризує</b> взаємозумовленість елементів змісту (зокрема теоретико-літературні поняття), структури та мовного оформлення творів, зважаючи на культурно-історичний контекст, естетичний та ціннісний потенціал; <b>робить висновки</b> на основі аналізу та інтерпретації кількох прочитаних текстів; <b>висловлює</b> власні почуття і враження від прочитання художніх текстів, аналізуючи наявні в</p> | <p>кінофільмів за сюжетами прочитаних художніх творів.</p> <p>Віртуальна подорож до літературно меморіальних музеїв.</p> |   |

| 1      | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 5 |
|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | них виражальні засоби; <b>визначає роль</b> і місце художніх текстів у культурно-історичному контексті; пропонує варіанти інтерпретації образів, подій і ситуацій у художніх творах, зважаючи на потенційну множинність прочитання в різних контекстах; <b>використовує</b> для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел; <b>представляє</b> текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи і засоби візуалізації змісту; <b>створює</b> на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт; <b>зіставляє</b> власну думку, зафіксовану в письмовій формі, із думкою інших осіб; <b>обстоює</b> власну позицію щодо порушеної проблеми, аналізуючи та узагальнюючи різні погляди та ідеї; <b>виконує</b> різні ролі у груповій онлайн комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування; <b>складає</b> та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм; <b>удосконалює</b> власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |   |
| 8 год. | <p><b>Тема 9. ДРАМАТУРГІЯ ХІХ СТОЛІТТЯ.</b></p> <p><i>Оглядово. Своєрідність української драматургії ХІХ століття.</i> Жанрова специфіка, особливості конфліктів, сюжетів та образної системи драматичних творів ХІХ ст.</p> <p><b>ГЛ:</b> драматургія, театр.</p> <p><b>Григорій Квітка-Основ'яненко.</b> Нарис життя і драматургічної творчості письменника. Жанрові особливості комедії «Сватання на Гончарівці». Соціально-побутовий конфлікт в її основі. Комічні ситуації, їх художні функції.</p> | <p><b>Свідомо слухає</b> навчальну інформацію про своєрідність української драматургії ХІХ ст., драматичні твори ХІХ ст. та навчальний матеріал про їх авторів; <b>відповідає</b> на запитання за змістом навчальної теми; <b>обговорює</b> актуальність, жанрово родову належність художніх текстів, ідейно-тематичні та естетичні особливості, зв'язок художніх творів із певною добою, творчістю митця; <b>формулює</b> уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми; <b>переказує</b> художні твори докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах художніх текстів; <b>самостійно</b> створює конспект, тези почутого, дає характеристику персонажів літературного твору,</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>Виразне читання творів в особах.</p> <p>Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру/метаплану. Літературний (цитатний) диктант.</p> |   |

| 1 | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 4                                                                                                                                                                                                                    | 5 |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|   | <p>Характеристика дійових осіб. Риси класицизму у творі.</p> <p><b>ТЛ:</b> комедія, водевіль, конфлікт.</p> <p><b>МК:</b> театр – вистава «Сватання на Гончарівці» (режисер – Ф. Стригун, Національний драматичний театр ім. М. Заньковецької); <b>кіно</b> – телевізійний фільм-спектакль «Сватання на Гончарівці» (режисер – І. Земгало); <b>музика</b> – музика до вистави «Сватання на Гончарівці» (композитор – С. Рудей).</p> <p><b>Михайло Старицький.</b> Стисла розповідь про письменника. Актуальність проблематики п'єси «За двома зайцями». Історія створення. Характеристика дійових осіб. Моральна й національна підоснови конфлікту. Засоби гумору та сатири.</p> <p><b>МК:</b> театр – вистава «За двома зайцями» (режисер – Б. Струтинський, Київський національний академічний театр оперети); <b>кіно</b> – х/ф «За двома зайцями» (режисер – В. Іванов, україномовна версія (1961)); <b>скульптура</b> – пам'ятник персонажам комедії «За двома зайцями» (скульптори В. Щур, В. Сивко, Андріївський узвіз м. Київ).</p> <p><b>Позакласне читання.</b></p> <p>Тарас Шевченко «Назар Стодоля».<br/>Іван Карпенко-Карий «Сто тисяч».<br/>Збірка п'єс сучасних драматургів «Дош в акваріумах площ».<br/>(на вибір)</p> | <p>доцільно використовуючи цитати; <b>самостійно</b> добирає різні способи і засоби візуалізації для передачі навчальної інформації; <b>окреслює</b> тематику і проблематику художніх творів для подальшої інтерпретації; <b>виявляє</b> важливі деталі почутого навчального матеріалу та художніх творів для ілюстрування власного його розуміння; <b>аналізує</b> стильові, жанрові, естетичні та мовні особливості художніх текстів; <b>обґрунтовує</b> зв'язок художніх творів, із власним і суспільно-історичним досвідом (підтримує діалог «читач — текст — автор») для оптимізації власної діяльності, зокрема в нових обставинах, прийняття рішень у різних ситуаціях; <b>розрізняє</b> основні факти і судження, розуміє підтекст у художніх текстах; <b>оцінює</b> зміст і форму художніх текстів; <b>дослухається</b> до інших думок, демонструючи готовність до зміни власної позиції за умови отримання достатньої аргументації; <b>характеризує</b> роль, виражальні можливості та вплив на слухача важливих деталей, зокрема художніх; <b>обґрунтовує</b> власну позицію щодо особистісно та суспільно важливих питань, порушених у художніх текстах; <b>доречно</b> використовує цитати з текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань; <b>добирає</b> і використовує необхідні вербальні та невербальні засоби для ефективної комунікації з урахуванням ситуації спілкування; <b>виявляє і передбачає</b> емоційні реакції в різних ситуаціях спілкування; <b>позитивно</b> впливає на емоційний стан учасників групової комунікації, цінуючи власну культурну традицію та виявляючи повагу до інших; <b>коментує</b> особливості вираження емоційного стану на основі аналізу художніх творів для розвитку власного емоційного інтелекту; <b>застосовує</b> різні види критичного читання художніх творів; <b>використовує</b> різні складники тексту драматичного твору (дії, акти, сцени) для оптимізації роботи з текстовою інформацією; <b>визначає</b> специфіку складників структури художніх творів різних родів і</p> | <p>Сенкан/діаманта.<br/>Підготовка кроссенсу.<br/>Інсценізація епізодів драматичних творів.<br/>Перегляд екранізацій прочитаних у драматичних творів.<br/>Віртуальна подорож до літературно меморіальних музеїв.</p> |   |

| 1 | 2 | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 4 | 5 |
|---|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
|   |   | <p>жанрів; <b>співвідносить</b> зміст художніх творів із історичним і соціокультурним контекстом, світоглядною позицією автора; <b>сприймає</b> тексти відповідно до особливостей національної культури та доби; <b>визначає</b> і коментує порушені в художніх текстах проблеми; <b>інтегрує</b> інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо), у межах одного або кількох текстів у цифровому середовищі; <b>розпізнає</b> в художніх текстах зображувально-виражальні засоби, ознаки авторського стилю; <b>характеризує</b> взаємозумовленість елементів змісту (зокрема теоретико літературні поняття), структури та мовного оформлення творів, зважаючи на культурно-історичний контекст, естетичний та ціннісний потенціал; робить висновки на основі аналізу та інтерпретації кількох прочитаних текстів; <b>висловлює</b> власні почуття і враження від прочитання художніх текстів, аналізуючи наявні в них виражальні засоби; <b>просціює</b> емоційно-чуттєвий досвід персонажів художніх творів, на власну поведінку, переконання, ставлення та цінності; <b>пояснює</b> естетичну та мистецьку цінність прочитаних художніх творів у культурно-історичному контексті; <b>пропонує</b> варіанти інтерпретації образів, подій і ситуацій у художніх творах, зважаючи на потенційну множинність прочитання в різних контекстах; <b>використовує</b> для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел; <b>представляє</b> текстову інформацію, комбінуючи різні способи і засоби створює на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт; <b>зіставляє</b> власну думку, зафіксовану в письмовій формі, із думкою інших осіб; <b>обстоює</b> власну позицію щодо порушеної проблеми, аналізуючи та узагальнюючи різні погляди та ідеї; <b>виконує</b> різні ролі у груповій онлайн комунікації, обирає потрібні стратегії</p> |   |   |

| 1      | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 4 | 5 |
|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
|        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | співпраці в різних ситуаціях спілкування; <b>складає</b> та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм; <b>удосконалює</b> власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |   |   |
| 2 год. | <p><b>ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ.</b></p> <p>Ознайомлення із творами письменників земляків доступними для сприйняття й спорідненими тематично із вивченими протягом року.</p> <p><b>МК:</b> інтерпретація творів літератури рідного краю в інших видах мистецтва.</p> <p><b>Марина Лазовік «Я знаю, як про це писати».</b><br/> <b>Наталія Смирнова «Лузер».</b></p> <p><b>Віктор Полянко «Халепи Грицька Траблюка».</b><br/> <i>(на вибір)</i></p> | <p><b>Свідомо слухає</b> твори літератури рідного краю; інформацію про життя та творчість їх авторів/авторок; <b>обговорює</b> актуальність, жанрово родову належність художніх текстів, їх ідейно-тематичні, естетичні особливості з певною добою, творчістю митця; <b>фіксує</b> почуту навчальну інформацію для оптимізації запам'ятовування, розуміння та подальшого використання; <b>визначає</b> тему, ідею, проблеми, порушені у художніх творах; <b>інтегрує</b> почуте із власним і суспільно-історичним досвідом; <b>виявляє</b> і передбачає емоційні реакції в різних ситуаціях спілкування; читання художніх творів літератури рідного краю; <b>інтегрує</b> інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо), у межах одного або кількох текстів у цифровому середовищі; <b>формулює</b> логічні та послідовні висновки на основі аналізу та інтерпретації прочитаних художніх творів літератури рідного краю; <b>характеризує</b> поведінку та причини виникнення емоційного стану літературних персонажів, коментує їх вчинки та висловлювання; <b>коментує</b> власні враження від прочитаного, аналізує вплив виражальних засобів на емоційно-естетичне сприйняття творів; <b>самостійно</b> добирає художні твори письменників/письменниць рідного краю різних стилів і жанрів відповідно до мети читання; <b>обговорює</b> з іншими особами свої читацькі вподобання, наводячи приклади, аргументи, презентує прочитаний літературний твір у різний спосіб з урахуванням власного читацького досвіду; <b>передає</b> художні тексти словесно та графічно, узагальнюючи, інтерпретуючи; <b>створює</b> самостійно тексти, використовує різні форми їх презентації для досягнення відповідної комунікативної мети; <b>бере участь</b> в онлайн-взаємодії, виконуючи різні ролі в невеликих групах і використовуючи типові стратегії співпраці в різних ситуаціях.</p> <p><b>Види навчальної діяльності</b><br/> Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї (проза), мотиву (поезія), особливостей композиції, сюжету (проза), жанру, художніх засобів, мистецький контекст). Створення буктрейлера/відео рекомендації про прочитану книжку. Проектна робота. Створення сайту/сторінок у соціальних мережах/wiki матеріалів про письменників/письменниць рідного краю (за допомогою учителя/учительки). Відвідування літературно-меморіальних музеїв. Зустрічі/онлайн конференції з сучасними письменниками/письменницями. Написання листів-відгуків про прочитані художні твори. Конференція-обговорення прочитаного.</p> |   |   |

| 1      | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 4 | 5 |
|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| 2 год. | <p><b>НАЙЦІКАВИШЕ З ЛІТЕРАТУРНИХ НОВИНОК.</b></p> <p>Художні твори сучасної української літератури (за вибором учителя/учительки та учнів/учениць).</p> <p><b>МК:</b> твори сучасного мистецтва.</p> <p><b>ЩОДЕННИКИ ДЛЯ ТВОРЧИХ ЕКСПЕРИМЕНТІВ.</b></p> <p><b>ВТЕЧА ЗА ШПАЛЕРИ: БУЛІНГ У СУЧАСНІЙ ПІДЛІТКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ.</b></p> <p><b>КОЛИ ВПЕРШЕ «Я ТЕБЕЛЮБЛЮ».</b></p> <p><b>ЗАІНТРИГУВАТИ УКРАЇНОЮ.</b><br/>(на вибір)</p> | <p><b>Свідомо слухає</b> пізнавальну інформацію про нові твори сучасної української літератури та їх авторів/авторок; <b>бере активну участь</b> у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії відповідно до мети та ситуації спілкування; фіксує почуте повідомлення про літературні новинки для запам'ятовування, розуміння та подальшого використання; <b>окреслює</b> тематику і проблематику почутої інформації про нові твори української літератури для подальшої інтерпретації; <b>інтегрує</b> інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо), у межах одного або кількох текстів у цифровому середовищі; <b>робить висновки</b> на основі аналізу та інтерпретації кількох прочитаних текстів новинок української літератури; <b>з'ясовує</b> важливість і прогнозує доцільність подальшого використання інформації, здобутої з кількох художніх текстів із урахуванням прочитаного; <b>самостійно добирає</b> тексти українських авторів/авторок різних стилів і жанрів відповідно до мети читання; <b>обговорює</b> з іншими особами свої читацькі вподобання і звички, наводячи приклади, аргументи, презентує прочитаний літературний твір у різний спосіб з урахуванням власного читацького досвіду; <b>бере участь</b> в онлайн-взаємодії, виконуючи різні ролі в невеликих групах і використовуючи типові стратегії співпраці в різних ситуаціях; <b>удосконалює</b> власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела.</p> <p><b>Види навчальної діяльності</b><br/>Створення візуального постеру/презентації/інтерактивної платформи про прочитаний твір сучасної української літератури. Конференція-обговорення прочитаного.</p> |   |   |
| 2 год. | <p><b>УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО.</b></p> <p>Узагальнення та систематизація вивченого за I семестр.</p> <p>Узагальнення та систематизація вивченого за II семестр.</p>                                                                                                                                                                                                                                             | <p><b>Відповідає на запитання</b> щодо вивченого навчального матеріалу та змісту художніх творів, акцентуючи увагу на важливих деталях; <b>обговорює</b> актуальність, жанрово родову належність художніх творів, зв'язок тексту з певною добою, творчістю митців; <b>самостійно передає</b> за допомогою різних способів і засобів візуалізації власне розуміння вивченого, структуруючи інформацію; <b>формулює</b> логічні та послідовні висновки на основі аналізу та інтерпретації прочитаних художніх текстів; <b>керує</b> власною читацькою діяльністю, орієнтується у відповідних джерелах інформації; <b>передає</b> зміст вивченого, узагальнюючи, доповнюючи словесно інформацію; <b>створює</b> самостійно тексти, використовує різні форми їх презентації для досягнення відповідної комунікативної мети; <b>бере участь</b> в онлайн-взаємодії, виконуючи різні ролі в невеликих групах і використовуючи типові стратегії співпраці в різних ситуаціях; <b>удосконалює</b> власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела.</p> <p><b>Види навчальної діяльності</b><br/>Літературні конкурси, вікторини, захист творчих проєктів. Створення інтерактивних тестувань. Літературна рефлексія. Формування топ-листа творів фаворитів за I та II семестр. Література для читання влітку.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |   |   |

**ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ**  
**оцінювання результатів навчання здобувачів освіти**  
**відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти**

| Бали     | Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|          | <b>Початковий рівень</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>1</b> | <i>Учень/учениця</i><br>сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб);<br>відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок;<br>виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя;<br>передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.                                                                               |
| <b>2</b> | <i>Учень/учениця</i><br>відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел;<br>знаходить у почутому / прочитаному часткові відповіді на прості запитання;<br>припускається змістових і логічних помилок;<br>виконує прості завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя;<br>показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими;<br>комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.                                |
| <b>3</b> | <i>Учень/учениця</i><br>відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел;<br>знаходить у почутому / прочитаному часткові відповіді на запитання;<br>припускається незначних змістових і логічних помилок;<br>виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі;<br>висловлює свої думки простими фразами/ реченнями;<br>просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого. |
|          | <b>Середній рівень</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>4</b> | <i>Учень/учениця</i><br>відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел;<br>висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію;<br>може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії;<br>виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя;<br>виконує обов'язки, розподілені в групі;<br>використовує прості фрази / речення;<br>сприяє спілкуванню та може надати і й пояснення у межах запропонованої теми.                                  |
| <b>5</b> | <i>Учень/учениця</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   | <p>застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій;<br/> знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання;<br/> може пояснити основні поняття / явища / навчальні дії;<br/> виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу;<br/> розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя;<br/> виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі;<br/> підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовує прості фрази / речення.</p>                                                                                                                                              |
| 6 | <p><i>Учень/учениця</i><br/> застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій;<br/> розуміє і пояснює основні поняття / явища / навчальні дії, наводить прості приклади;<br/> виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно;<br/> розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя;<br/> виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі;<br/> спілкується у межах запропонованої теми, використовує прості фрази / речення.</p>                                                                                                                                   |
|   | <b>Достатній рівень</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 7 | <p><i>Учень/учениця</i><br/> знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією;<br/> перетворює один вид інформації в інший за зразком;<br/> наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки;<br/> виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками;<br/> розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання;<br/> долучається до спілкування в межах запропонованої теми та визначає завдання через поставлені запитання.</p> |
| 8 | <p><i>Учень/учениця</i><br/> аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою;<br/> вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією;<br/> перетворює один вид інформації в інший;<br/> наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників;<br/> виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя;<br/> активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі;<br/> запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення та у межах запропонованої теми.</p>               |
| 9 | <p><i>Учень/учениця</i><br/> аналізує інформацію, отриману з різних джерел;<br/> вирізняє проблемні ситуації;<br/> добирає прийнятний із запропонованих способів для її унаочнення й візуалізації;<br/> наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки;<br/> виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання;<br/> розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя;<br/> активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання;</p>                                                                                                                                                                                                         |

|           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|           | ініціює спілкування та обмінюється інформацією у межах запропонованої теми.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|           | <b>Високий рівень</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>10</b> | <p><i>Учень/учениця</i></p> <p>виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел;<br/>         вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями;<br/>         ставить запитання;<br/>         встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами;<br/>         застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях;<br/>         здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі;<br/>         розвиває ідеї/думки учасників спілкування в межах запропонованої теми та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.</p>                                                |
| <b>11</b> | <p><i>Учень/учениця</i></p> <p>узагальнює Інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями;<br/>         знаходить інформацію й аналізує її;<br/>         висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки;<br/>         застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях;<br/>         здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі;<br/>         конструктивно взаємодіє у групі;<br/>         узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у межах запропонованої теми;<br/>         обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.</p>                                                                             |
| <b>12</b> | <p><i>Учень/учениця</i></p> <p>оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її;<br/>         використовує усвідомлено інформацію в різних ситуаціях;<br/>         застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки;<br/>         здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі;<br/>         аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ;<br/>         ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань;<br/>         виступає посередником у спілкуванні у межах запропонованої теми, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.</p> |

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА**  
(чек-лист)

| №  | Назва документа                                                                                                                                                     | Покликання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1  | Закон України «Про освіту»                                                                                                                                          | <a href="#">Про освіту   від 05.09.2017 № 2145-VIII</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 2  | Закон України «Про повну загальну середню освіту»                                                                                                                   | <a href="#">Про повну загальну середню ос...   від 16.01.2020 № 463-IX</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 3  | Державний стандарт базової середньої освіти                                                                                                                         | <a href="#">Про деякі питання державних стан...   від 30.09.2020 № 898</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 4  | Концепція НУШ                                                                                                                                                       | <a href="https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf">https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf</a>                                                                                                                                                   |
| 5  | Типова освітня програма для 5 – 9 класів ЗЗСО                                                                                                                       | <a href="#">Типова освітня програма, наказ 1120.PDF.pdf - Google Диск</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 6  | Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи                                                                                                  | <a href="https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku">https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku</a> |
| 7  | Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти             | <a href="#">Рекомендації щодо оцінювання...pdf - Google Диск</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 8  | Критерії оцінювання за освітніми галузями результатів                                                                                                               | <a href="https://osvita.ua/doc/files/news/927/92715/Kriteriyi_ukr.pdf">https://osvita.ua/doc/files/news/927/92715/Kriteriyi_ukr.pdf</a>                                                                                                                                                                                                                                     |
| 9  | Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році | <a href="#">66dffec4c92d2958213439.pdf</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 10 | Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році | <a href="https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/95201/">https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/95201/</a>                                                                                                                                                                                                                                                                     |